

DISGRAFIJA. Kas tai?

(informacija tėvams)

Disgrafija nėra retas rašymo sutrikimas.

Tam, kad vaikas gerai rašytų, turi būti išlavėjusi ranka (t. y. smulkioji motorika), turi mokėti žodį išskaidyti garsais ir juos sujungti į žodį.

Tai ir lemia rašymo sėkmę.

Jei kuris nors šių elementų šiek tiek šlubuoja, iškyla rašymo bėdų. Vaikas nenori rašyti.

Su tinginyste tai neturi nieko bendra. Vaikas nesugeba suvokti, ko iš jo norima, ir nemato savo klaidų.

Ar šį sutrikimą galima gana anksti pastebėti?

Vaikai dažnai atsisako daryti tai, kas yra nemalonu, sunku. Jeigu neišlavėjusi smulkioji motorika, jis nemėgsta varstyti, lipdyti, rinkti detalių.

Labai sunku išlaikyti rašiklį, rašyti.

Tai pastebėjus, reikėtų parinkti tokias užduotėles, kurios labiau lavintų smulkiuosius rankos judesius. Kartu su vaiku žaisti žaidimus, kurie lavina piršteliu.

Tėvai turėtų atkreipti dėmesį į tai, kaip 5–6 metų vaikas laiko rašiklį, ar jam gerai sekasi, ar susikaupęs bando jį nulaikyti. Stebėti, ar bando savarankiškai užsisagstyti sagas. Reikėtų atkreipti dėmesį ir į tai, kaip vaikas orientuojasi popieriaus lape.

Vaikai, turintys rašymo sutrikimų nežino, nuo kurios vietos galima rašyti, jiems neegzistuoja paraštės, tad gali pradėti rašyti ant popieriaus, paskui tęsti ant stalo.

Vaikui galima pasiūlyti priklijuoti paveiksluką popieriaus lapo viduryje.

Jeigu nepataiko, klijuoja bet kur, nejaučia, kur baigiasi popierius, ir tai kartojasi nuolat, reikėtų kreiptis į specialistą ir aiškintis, ar mažylis paprasčiausiai nesusikaupia, ar turi rimtų bėdų.

Nieko nedarant bėda didės.

Jeigu vaikui nesuteikiama pagalba?

Neretai tik mokytojai pastebi, kad vaikas turi rašymo bėdų. Pavyzdžiui, rašydamas neskiria dvibalsių, painioja ie, é, e garsus. Deklamuodamas eilėraštį, vienodai taria ilguosius ir trumpuosius garsus ar painioja kitus garsus.

Disgrafijos klaidos yra ypatingos tuo, kad kartojasi praktiškai visuose žodžiuose, ypač daugiaskiemenuose. Kuo toliau, tuo daugiau klaidų.

Dažnai disgrafijos sutrikimą turintys mokinukai du žodžius sujungia į vieną.

Labai sunkiai perpranta gramatikos taisykles, o dar sunkiau jas taiko.

Vėliau būna sunku žodį linksniuoti, asmenuoti, derinti galūnes.

Rašymo sutrikimų turintiems vaikams gali puikiai sektis matematika, tiesa, atėję prie lentos, nesupranta, kurioje vietoje pradėti rašyti skaičių ar žodį. Gali neteisingai užrašyti uždavinio sąlygą.

Kaip padėti vaikui?

Su ikimokyklinuku galima pažaisiti įvairius lavinamuosius žaidimus, raidžių lotą. Kad raides lengviau įsimintų, gali jas rašyti smėlyje, sniege ir visada išstarti. Galima ieškoti panašumų gamtoje, tarkim, o – kaip saulė.

Galima „savo kūnu“ pavaizduoti raides, i – suglausti rankas, y – iškelti ir išskėsti. Galima raidžių pasigaminti iš vielučių, plastilino.

Mokyklinuką jau reikia parodyti specialistui, kad nustatytų disgrafijos rūšį, priežastį ir numatytų pagalbą.

Ir ypač svarbu, kad tėvai būtų pirmiausia vaiko draugai, padrąsintų, paaiškintų, jog šią bėdą įmanoma įveikti.

Reikėtų atlikti namų darbus kartu, išklaudyti, padėti, kas jam sunku. Ir nereikalauti, kad vaikas per tam tikrą laiką namų darbus atliktų pats.

Ar sutrikimas yra ištaisomas?

Jeigu vaikas negauna jokios pagalbos, dažniausiai tai lieka visam gyvenimui.

Suaugęs žmogus išmoksta save apgauti, nerašo tam tikrų žodžių, pakeičia juos kitais. Tačiau klaidos išlieka.

Jeigu pagalba yra suteikiama, klaidų gerokai sumažėja, kartais ir visiškai išnyksta.

Parengė logopedė Lina Repšienė